

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Dandserinden

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Dandserinden", i Paludan-Müller, Fr.: *Dandserinden*, udg. af Berit Ziegler, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 122. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm04-shoot-idm140348531979568/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Dandserinden

[. . .]: »Øjet er Legemets Lys – naar da det Lys, som er i Dig, bliver Mørke – hvor stort er da Mørket?» Og er ikke Haabet Sjælens Øje; derfor vil jeg vogte det, og bliver det end svagere og svagere, vil jeg betjene mig af Konversationsbriller [; beskyttelsesbriller]; men disse ligge tre Favne under Mulde – og det løjerligste er, dog kan man være lystig, fornøjet, spøge og spase, gøre Kommers og bære sig, som man ikke vidste, hvor man skulde anbringe de tusinde Løjer og Indfald, som for Andres Øjne sidder En paa Læben og i Blikket, ja lyve allerstærkest, naar Sandheden gerne styrtede frem i tusinde Taarer. Saadan er Mennesket – sin egen Gaade og Modsætning.» (Fr. Lange: *Frederik Paludan-Müller*, s. 59).

Brevet viser den unge Paludan-Müller som romantist, men nyder han ikke også lid: sin vildskab, og nyder han især ikke at beskrive den? Fortvivlelsen er transformeret til kunst. På mange punkter minder brevet således om *Dandserinden*, sammenlign for eksempel de fem første linier i brevet med stanzerne (som angives under hver side) 85-86 og de sidste syv linier i brevet med for eksempel: »Øiet er tungsindigt, Læben leere (279.8; i det følgende: stanza/ linie). Brevet kan således siges at afspejle *Dandserindens* første stadier, idet den unge digter afprøver nogle tanker på Andrea, efterhånden som skriveprocessen skrider frem. Dette understøttes yderligere af, at handlingen i *Dandserinden* foregår lige efter at brevet blev skrevet (kap. VI).

Paludan-Müller anerkendte senere Andrea Hørsteens store indflydelse på *Dandserinden*, her i et brev til Andrea fra den 26. sep. 1834: »Hvor meget jeg forresten i disse to Arbejder [*Dandserinden* og *Amor og Psyche* (1834)], to forskellige Frugter af den samme Rod, skylder den Borchske Familie og navnlig dig og dine to Søstre Henriette og Charite, kan ingen bedre føle end jeg selv. Det var et Vendepunkt i mit Liv, da jeg lærte Eder at kende, og hvad den Gang og endnu virker paa mig af Eders forunderlige dybe og urolige Natur – tilgiv mig dette sidste Udtryk – det vil aldrig kunne udslettes af min Sjæl, og jeg anser det for den rigeste Gave, Himlen har tildelt mig, at mit Liv er faldet sammen med Eders paa Jorden.» (Vilh. Andersen: *Paludan-Müller*, I, s. 108).